

Slovo k povzbuzení na neděli 4. prosince 2022, na Druhou neděli adventní – A
Biblická čtení: Iz 11,1-10; Ž 72; Řím 15,4-9; Mt 3,1-12

Milé sestry, milí bratři,

na druhou neděli adventní před námi rok co rok stojí postava **svatého Jana Křtitele**. Jeho titul je Předchůdce Páně, **připravující** mu cestu: Učinil tak **jedinečně** před dvěma tisíci lety na začátku Ježíšova veřejného působení a činí tak **stále** do našich srdcí a životů, tajemně, duchovně a skutečně zároveň. **Jan** připravil Pánu cestu jednou a připravuje ji biblickým svědectvím i nadále, aby se i v našem životě **uskutečňovala a naplňovala krásná prorocká mesiánská zaslíbení**, aby se celý svět a každý člověk znovu mohl dočkat **Božího příchodu**. Starozákonní zaslíbení Mesiáše. Proto jim také **po celý advent** – o nedělích i všedních dnech – v prvním čtení nasloucháme, **zaslíbením** příchodu a působení Mesiáše, především z pera proroka **Izaiáše**. On ze všech starozákonních proroků toho o Mesiáši totiž předpověděl asi nejvíce. Ne nadarmo byl už starými církevními otci nazván „**evangelistou**“ **Starého Zákona**. Zkusme dnes proto zaměřit svou pozornost právě **na první čtení** (ostatně jsme je při mši svaté slyšeli již v úterý uplynulého týdne)...

Jak známo, kniha proroka **Izaiáše** má tři části. První z nich je autorem historický Izaiáš žijící v polovině 8. století před Kristem, druhé a třetí části jsou autory neznámí proroci prorokující pod Izaiášovým jménem na počátku a v průběhu babylónského vyhnanství o více než sto padesát let později.

Dnešní úryvek je ze začátku 11. kapitoly. Je tedy z **první** části knihy, ale dle biblistů je zrovna toto mesiánské proroctví **mladší**, na své místo bylo teprve později vsunuto. Patrně pochází až z doby **babylónského vyhnanství** a je dílem až takzvaného Třetího Izaiáše.

V každém případě již **v rámci židovského očekávání** příchodu Mesiáše bylo dnešní proroctví čteno jako jedno z vůbec **nejdůležitějších** v celém Starém Zákoně. Bylo přímo jedním ze **zdrojů mesiánského očekávání**, které se stalo živým zejména od 2. století před Kristem, po krachu makabejských válek za náboženskou svobodu. Zaslubuje, že Mesiáš vzejde «z pahýlu Jese», tedy z (již tehdy nevládnoucího) potomstva a rodu **Davidova**, neboť Jese (neboli Jišaj) byl Davidovým otcem. Zaslubuje, že «na něm (myšleno na Mesiášovi) spočine duch Hospodinův», a proto že bude Božím **pomazaným**, skutečným **Mesiášem** („pomazaný“ se hebrejsky řekne *Mašijah*, řecky *Christos*), od Boha poslaným. «Podle spravedlnosti bude soudit..., spravedlnost bude provazem jeho beder» zase naznačuje, že konečně přinese na zem tak kýženou **spravedlnost**, že způsobí, že ona konečně zavládne mezi lidmi, že mezi nimi nastane něco skoro ráj na zemi, neboť vyhlásí **milostivé léto Hospodinovo**, jež se stane «znaméním pohanům». Jen pokud ho lidé přijmou...

Byl-li dnešní text z různých důvodů tak důležitý **již pro dějinné** očekávání příchodu Mesiáše, pak je neméně důležitý **i pro jakékoli další** očekávání jakéhokoli Kristova příchodu, zvláště onoho kýženého, tajemného, stále se opakujícího a obnovujícího **do našeho srdce a života**. Je dokonce jakýmsi **pravzorem, prototypem**, jak chce Pán Ježíš do našeho srdce přicházet a v našem životě působit: V podobě **moudrosti a rozumu, rady a síly, poznání a bázně Boží**. Tedy vlastně **v podobě darů Ducha Hospodinova**, darů Ducha svatého. Stane-li se tak, může nastat, co vykreslují následné obrazy, vpravdě rajske: Kolem nás a v nás by měl nastat skutečný **pokoj**, skutečné **smíření**, aspoň nějak, že: «Vlk bude přebývat s beránkem, levhart si lehne vedle kůzlátka... Kojenec si bude hrát nad dírou zmije a nemluvně sáhne rukou do skrýše jedovatého hada. Nikdo nebude škodit...». Měla by zavládnout **spravedlnost**.

Již **starobylá křesťanská** tradice v první části dnešního proroctví přečetla **seznam sedmi darů Ducha svatého**. Že **sedm**, ač jich v hebrejském originále čteme jen **šest**, je proto, že řecká verze Starého zákona *Septuaginta*, která se stala Starým Zákonem raného křesťanství, jich uvádí skutečně **sedm**: Hebrejské *jiráh* totiž překládá oběma jeho významy, jako „nábožnost“ (*eusebeia*) i jako „bázeň Boží“ (*fobos tú Theú*). Tímto rozvedením **šestého daru**

do dvou je jich celkem nakonec sedm, jedno z čísel **plnosti**. Jako sedmero darů Ducha je pak do latiny přeložil i svatý **Jeronym** ve své *Vulgátě*.

Svatý Rehoř Veliký k nim **přiradil** i z nich plynoucí **ctnosti**, tři božské a čtyři etické (kardinální, známé dobře již z antické filozofie): Ze skutečné modrosti se rodí víra (*fides*), z rozumnosti moudrost (*sapientia*), z rady naděje (*spes*), síla se stává silou k lásce (*caritas*), umění statečností (*fortitudo*), nábožnost vede ke spravedlnosti (*iustitia*) a bázeň Boží k uměřenosti (*temperantia*).

Je **sice** pravda, že se nám takovéto katechetické přiřazení může zdát poněkud **schematické**, možná i je, a je také jasné, že by se mohly dary a ctnosti třeba spojit i jinak. Nicméně nám připomíná, že je to **síla Ducha Svatého**, která činí **přítomnost Božího Syna** v nás **živou**, působení Ducha Svatého je silou naší **víry, naděje a lásky**, silou naší skutečné **moudrosti, statečnosti, spravedlnost a uměřenosti**, silou **všeho dobrého a Božího** v nás. Sedm darů Ducha Svatého není nic jiného než **sedmerá přítomnost Krista v nás**, sedm podob jeho **působení**.

Příchod Pána Ježíše do našeho života a **působení Ducha Svatého** jsou tak nedílně **spojeny**. Jedině Duch Svatý totiž může být **silou** jakéhokoli **příchodu** Božího **Syna** do světa. Protože jím **byl**, když Kristus přišel v plnosti času na zem. Jestliže Syn **skrze Ducha** jednou sestoupil **do lůna** Panny Marie, jestliže v jeho síle **působil** na této zemi, pak tomu u nás **nemůže** být úplně **jinak**. Ostatně proto byl **Duch o Letnicích** také **seslán**, jeho silou je **Syn stále mezi námi**, v křesťanství a v našem životě přítomen jako Kristus a jako Kristus k nám chce stále nově **přicházet**.

Stane-li se tak, mohou se začít **uskutečňovat** dnešní izaiášovské **obrazy** nějak i v našem vlastním životě a ve světě, který nás bezprostředně obklopuje, v němž žijeme, jehož jsme součástí: Měli bychom se stávat **spravedlivějšími**, mělo by být mezi námi **bezpečněji, vymizet** by měly zákeřnost a mezi námi lidmi by mělo být více **pokoje a míru**.

Kéž by tomu tak také nějak bylo, o to přeci **opravdu** jde, dnešní **tíživá doba** nám to více než jasně **připomíná** a hlavně něco takového, takovéto Kristovo přicházení také **potřebuje**...

A právě v tomto ohledu není bez významu, že dnešní zaslíbení bylo **do** protoizaiášovského textu vloženo **později**, že vzniklo až někdy ke konci **babylónského vyhnanství**. Pak je to totiž proroctví, které poprvé zaznělo a do prorocké knihy bylo vloženo – obojí se nutně dělo **skrze Boží inspiraci** – také **v době těžké**, pro Izrael vlastně **nejtěžší**, v době stále nekončícího **vyhnanství**.

V dobách vyhnanství a jim podobných totiž Boží zaslíbení zaznívají zvláště **slyšitelně**, lidské srdce pro jejich přijetí bývá **otevřenější**. Protože je obzvláště **potřebuje**. Slyšet, ale nejlépe nějak **zakusit** i jejich naplnění.

Milé sestry, milí bratři, kéž by se tomu tak aspoň nějak stalo **i o letošním adventu**, kéž bychom se **otevřeli** Duchu Božímu a prosili, aby do našeho nitra nově opět přinesl **Syna** a aby on jako **Kristus** působil v našem životě. Jako Boží **dar**. A nejde jen o nás samotné – takové pojetí křesťanství by bylo dost sobecké – ale **i o celý svět**, o ten, v němž zrovna **žijeme**, o **vztahy**, v nichž se náš život odvíjí. **Prosme** proto denně o Božího Ducha, otevřme mu svá nitra, aby do nás z nebe opět snesl a stále nově snášel **Krista**, aby se zaslíbení Izaiášovo aspoň nějak v našem životě **naplňovalo**. A bylo na světě lépe a přežitelněji. Aby měl svět kolem nás aspoň trochu více **naděje**.

A abychom skutky lásky, dobroty, smíření a spravedlnosti aspoň nějak **zahlazovali, napravovali, nahrazovali** množství svých jiných **hříchů** a slabostí.

Ano, jsou to vlastně stále tytéž **apely**. Ale jejich uskutečnění je opravdu také **na nás**, s Boží pomocí, proto se stále znovu a znovu opakují. Je třeba se stále znovu a znovu **obracet** a uvolňovat tak **cestu Pánu**, jak nás rok co rok vyzývá svatý **Jan Křtitel**. Kéž by tak mohlo začít aspoň nějak platit: «neboť se přiblížilo nebeské království».